

železa) nekoliko zelenkasto tekočino. Ko se tekočina ohladi, se ji dodene dva- do trikratno množino vode in nato precedi skozi gosto, žično sito, nakar je takoj porabna za mazanje trt. Nerazkuhan ostanek ostane lahko v kotlu za prihodnjo kuho.

Po režnji je treba vso staro skorjo na trtah ostrgati, najbolje z mehкими žičnimi krtačami. Režje (rezino) spravimo iz vinograda in ga sežgemo. Nato pa trto vso, od zemlje do vrha namažemo s pripravljeno apneno brozgo. Za mazanje vzamemo kak čopič, ali krtačico za leščilo, ali pa okoli palice ovito cunjjo. Dobro je mazati trte dvakrat, zadnji-krat pa vsaj osem do štirinajst dni preje, preden se prično očesa napenjati. Mazanje uničuje škodljivce in zadržuje trte, da prezgodaj ne odženejo, kar je gotovo ugodno.

* * *

Zamenjava kronskih bankovcev. Ko je nastopila nova vlada v Beogradu, se je po časopisih razglašalo, da je zamenjava kronskih bankovcev Avstro-ogrske banke za kronsko-dinarske bankovce ustavljena. To ni resnica, temveč se zamenjava vrši naprej. Iz prometa se jemljejo kronski bankovci po 20, 50, 100 in 1000 K. Vsi ti kronski bankovci prenehajo biti splošno plačilno sredstvo v naših pokrajinah po 15. marcu. Imeli bomo potem le še nove kronsko-dinarske bankovce. Zamenjuje se bankovce pri davčnih uradih in nekaterih denarnih zavodih, 1000 kronske bankovce zamenjajo samo davčni uradi. S temi 1000 kronskimi bankovci je sploh zelo kočljiva stvar. Kroži namreč veliko število falzifikatov. Finančna oblast je ugotovila 10 vrst ponarejenih kolkov na tisočakov. Vse to se nam uradno razglašalo, da se le sedaj, ko se je zamenjava pričela. Poprej živ krst ni ljudstva opozoril, da naj bo previdno pri sprejemanju tisočakov. Posebno se ni nikdar uradno razglasilo, kako izgledajo falzifikati. Sedaj pa prideš k davčnemu uradu s tisočakom in — hej po njem — Falzifikat! Ne vemo, kako pride občinstvo do tega, da naj trpi škodo, ker je v dobri veri in celo od bank, denarnih zavodov ter uradov sprejemalo tisočake s ponarejenimi kolki. Razburjenje je veliko. Promet trpi, vrednost krone pa pada radi nezaupljivosti proti našemu plačilnemu sredstvu. Smo odločno za to, da se zamenjava izvrši. Mogoče bomo vendar potem bolj obvarovani proti ponarejanju. Istotako pravično pa je, da se varuje naše ljudi pred škodo, katere niso sami zakrivali. Bilo bi krivično, ako naj plača škodo naš

ima pravico glasovati. Leta 1895 je bilo prvo glasovanje. Boj je bil hud za žganje in proti žganju. Na deželi so ga povsod odpravili, tudi domače kotle so opustili. Bolj trdo je šlo v mestih. Vzdignile so se pa zlasti norveške žene kakor Spartanke zoper sovražnika domače sreče. Med ženstvom je bilo silno navdušenje. Ker je na deželi že prej bilo glasovanje, so žene in dekleta šle v mesta, ko je bilo tam glasovanje. Po hišah so prevzele razna gospodinjstva dela, da so domače ženske lahko šle na volišča. Oblekle so se v resna temna oblačila, kakor bi šle v svetišče. In ko se je pozno zvečer izvedel izid glasovanja, da je izmed 13 mest jih 11 odklonilo, kuhanje žganja, je zavladalo nepopisno veselje. Tiste, ki so poprej živele v sovraštvu, so si prijateljski stiskale roke.

Slovenke, vzemite si za zgled norveške žene! Začnite tudi ve odločen boj proti temu sovražniku hišne sreče, miru in zdravja. Kako žalostno je pri nas, da celo žene in dekleta srkajo ta gnus in strup. Ali bi se kje v Sloveniji dobila občina, kjer bi se večina izrekla proti žganjarnam, če bi prišlo do glasovanja?

Šnopsarne in kotli so znamenja naše sužnosti in zaostalosti.

Tisti, ki imajo največ dobička od žganja, nas sramotijo po časnikih kot divjake, razbojnike in tolovaje.

Zato veljaj odločno in povsod:

Proč s šnopsom! Proč s strupom, proč z goljufijo!

kmet in sploh naš človek, ki je sprejel falzifikat za svojo blago, ali za svoje delo, slepar pa naj ima dobiček. Imamo novo vlado, bomo videli, kako bo znala ščititi naše koristi.

Klanje breje živine prepovedano. Naredba ministra za prehrano in obnovo dežel z dne 31. januarja t. l. odreduje sledeče: Krave, telice, ovce in svinje, dokler so breje, junčki do dveh in pol leta, teleta in jagnjeta ženskega spola se ne smejo klati, niti prodajati za klanje. Isto velja za teleta moškega spola pod štirimi tedni, to je, dokler se jim popek ne zaraste in dokler jim zobovje popolnoma ne predre. To določilo ne velja samo v služaju zasilnega klanja. V drugih slučajih pa mora živinorejec zaprositi za klanje ali prodajo v klanje dovoljenje od politične oblasti, n. pr. če živinče ni sposobno za plemenje, ali ima hibo, ali je zaostalo, ali pa bolno. Za teleta moškega spola pod 4 tedni oz. dokler niso zaraseni in nimajo zob, se tako dovoljenje ne sme izdati. Dovoljenje se mora zabeležiti na živinskem listu. Prestopki se kaznujejo z globo do 400 K ali z zaporom do 30 dni. Če zakrivi tak prestopnik obrtnik, se mu razen globe oz. kazni lahko odvzame tudi obrt. Ta naredba je že pravnoveljavna.

Državni nadzor in državna uprava veleposestev. Ministrstvo za agrarno reformo nam je z ozirom na svojo novo naredbo glede državnega nadziranja in uprave veleposestev poslalo sledeči komentar: Stanje, ki ga je povzročila po vsem svetu svetovna vojna, zahteva nujno tudi pri nas velikih socijalnih in ekonomskih reform, med katere spada brezdvomno tudi agrarna reforma. Reforme tako velikega obsega, povzročale so vedno močne stresljaje v ekonomskem življenju naroda. Ako si poglobljeno ogledamo sedanje prilike v našem ekonomskem življenju, posebno prilike poljedeljske produkcije, pridemo do nepobitnega zaključka, da niso te prilike, — v kolikor se v javnosti nepovoljno kritizirajo — vstvarjene samo po agrarni reformi, nego da so neizbežna posledica desorganizacije sedanjega družabnega reda. Ministrstvo za agrarno reformo postavilo se je radi tega na stališče, da je treba pri izvajanju agrarne reforme obdržati kolikor mogoče stalno kontinuiteto poljedeljske produkcije, ter bo vsled tega z jedne strani obvezalo vse poljedelce, ki dobe zemljo od veleposestev, da izpolnijo gotove pogoje z ozirom na obdelovanje zemlje, z druge strani bo postavilo veleposestva pod drž. nadzor in po potrebi tudi pod drž. upravo, to pa radi tega, da se obdrži stabilnost produkcije. Ministrstvo za agrarno reformo je izdelalo uredbo o državnem nadzoru in o državni upravi veleposestev. Intencija uredbe je v glavnem, da se obdrži in če mogoče z racijonelnim obdelovanjem še poveča produkcija na veleposestvih v času, ko se ima izvesti agrarna reforma. Po tej naredbi imajo veleposestniki nevezane roke pri obdelovanju svojih veleposestev, seveda mora biti to obdelovanje racijonelno in napredno, ozirati se mora na občne potrebe, negovati mora agrarno industrijo — kjer to gre, v prvi vrsti sladkorno industrijo — dvigati mora mlekarstvo, živinorejo, poboljševati vrste semen itd. Veleposestniki morajo vsled tega obdržati cel inventar, živ in mrtev, v polnem obsegu; isti se bo zmanjševal le v toliko, v kolikor se bo površina posestva po izvajanju agrarne reforme krčila. Naloga državnega nadzora je, da čuva nad tem, da veleposestniki navedene dolžnosti točno spolnujejo; ako bi se tega ne držali, prevzame se njihovo posestvo po novi uredbi v državno upravo. V naredbi je jasno in točno določena kompetenca državnega nadzora veleposestev; inicijativa in dobra volja veleposestnika pri obdelovanju onega zemljišča, ki se mu pušča užitek, ni v nobenem slučaju vezana. Nadzor se ne bo vodilo birokratski, ampak strokovnjaško, pazilo se bo, da se produkcija po možnosti dvigne, obenem pa tudi, da se varujejo interese sistematične izvedbe agrarne reforme. Za vodstvo državne uprave na onih veleposestvih, koje prevzame ministrstvo za agrarno reformo v svojo upravo, veljajo po uredbi ista načela.

Dopisi.

Dijaški kuhinji v Ptujju je podaril 50 K g. Tone Ribič, davčni uradnik, mesto venca Franu Pihlerju.

Postaja Hajdin-Breg. Z zgradbo tega novega postajališča se je že pričelo. Prizadete občine so dosedaj prispevale za zgradbo okroglo 30.000 K, kateri znesek se je že položil pri blagajni ravnateljstva Južne železnice v Ljubljani. Cene materialu in delavcem so pa med tem neizmerno poskočile. Treba bo vsled tega zbrati še najmanj 15.000 K, ako hočemo, da se stavka konča. Pripravljalni odbor, kateremu načeljuje gospod Janez Grahar, občinski predstojnik na Hajdinu, je oddal stavbo v lastni režiji, ker bodo tako stroški manjši, kakor pa če gradi postajo južna železnica sama. Na prizadete občine se je odposlala zopet prošnja za zbiranje nadaljnjih prispevkov. Ti prispevki se polagajo, kakor znano, v pisarni g. dr. Ivana Fermevca, odvetnika v Ptujju. Le, če se bodo vse občine, ki se prijete poziv, odzvale prošnji, bo mogoče izvršiti načrt.

Železniška nesreča. V torek 24. t. m. sta okoli 17. ure iz postaje Slov. Gradec proti Dravogradu utekla dva naložena tovorna voza in trčila na progi na mešani vlak, vozeč iz postajice Sv. Jedert proti Slov. Gradcu. Pri tem so bili razbiti en osebni, en službeni voz in oba utekla voza. Med potniki in osobjem vlaka je nekaj težko in nekaj lahko ranjenih. Promet ni prekinjen. Preiskava je v teku.

Požar v občini Sv. Marko niže Ptujja. Dne 19. februarja 1920 je uničil požar 11 posestnikov in želarjem v Novi vasi, občina Sv. Marko niže Ptujja vsa gospodarska poslopja z zalegami vred in stanovališča. Nesrečni pogorelci so večinoma brez strehe, ter v najhujši bedi. Mnogim je pogorel živež, deloma tudi hišna oprava in obleka. Zavarovalnina znaša komaj par tisočakov, tako, da brez tuje pomoči vsled hude draginje ne bo nobenemu mogoče si zopet vzpostaviti gospodarstva. Da se nesrečnejšem pomaga, se je sestavil pomožni odbor, kateri namerava započeti večjo pomožno akcijo potom zbirke ter po obsegu škodo razdeliti nabrano podporo med prizadete. Zato se obrača podpisani pomožni odbor v imenu nesrečnih pogorelcev do občinstva z iskreno prošnjo, da zbira darove za omenjeno podporno akcijo, ter darove vpošlje pomožnemu odboru. Vsem blagim darovalcem se toplo zahvaljujem. Za pomožni odbor za pogorelce pri Sv. Marku: Dr. Pirkmaier, vodja okrajnega glavarstva.

Vreme krivo boleznim. Imamo zimo kakor bi se nahajali kje v Siciliji. Nikakor pa ne prija nam. Bolezni se širijo, „španska“ vlada kot svoječasno kolera. K sreči so noči bolj hladne, da priroda ne more še oživet.

Politične vesti.

Amerika zahteva novo mirovno konferenco. LDU Berlin, 25. februarja. (Dun. kor. urad.) „Berliner Tageblatt“ poroča iz Bazla: Po vesteh, ki so prišle semkaj iz Rima, poroča „Messagero“ iz New Yorka, da je precej verjetno, da bo senat sprejel predlog predsednika Wilsona, ki zahteva, da se skliče nova mednarodna konferenca za temeljito revizijo mirovne pogodbe.

Beograd zahteva odklonitev ultimata. Beograd, 26. febr. („Jugosl.“) Vse beograjsko časopisje soglašalo v odločni zahtevi, da mora tudi nova vlada obnovljen angleško-francoski ultimatus brezpogojno odkloniti. Treba je antanti dokazati, da so njeni računi, ko je špekulirala na spremembo vlade, popolnoma pogrešeni. Narod ostane isti, pa naj se vlade še tako menjajo, in narod ne bo nikdar dopustil, da bi se katerakoli vlada odrekla našim primorskim rojakom.

Kaj poročajo o nas v Italiji. LDU Trst, 23. februarja. „Gazzetti di Venezia“ brzojavlja njen korespondent iz Brna od 21. t. m.:

„Jugoslovenska agencija“ v Luzernu poroča o protitalijanskih demonstracijah po vsem kraljestvu SHS, ki imajo svoj razlog v londonskih razpravah glede jadranskega vprašanja. Glasom poročil te agencije je beogradska vlada trdno odločena, posebno po koraku, ki ga je storil Wilson, da ne popusti niti za ped jugoslovenskega ozemlja Italiji. Brzjavka nadaljuje, ne da bi se vedelo, ali je to še poročilo „Jugoslovenske agencije“, ali pa lastno mnenje dopisnika: Agitatorji, ki jih pošilja vlada, hodijo po vseh mestih in imajo predavanja, da razložijo jugoslovensko stališče in ščuvajo prebivalstvo na odpor ter izzivljajo protestne resolucije proti Italiji, ki se potem pošiljajo v Beograd in ameriški vladi. Srbski regent prestolonaslednik je eden najbolj delavnih propagandistov. Po svojih bojovnih govorih v Beogradu je še govoril v Zagrebu, Ljubljani in po drugih krajih kraljestva (!) Povsod je označil Italijo kot požrešno, imperijalistično sovražnico Jugoslavije. (Op. LDU.: Objavljamo to poročilo zgolj kot ilustracijo prepričevalne italijanske propagande.)

Društvene vesti.

Javna knjižnica v Narodnem domu posluje od 1. marca naprej trikrat na teden in sicer o ponedeljkih, sredah in sobotah od 17. do 18. ure. Cenjeno občinstvo se obenem prosi, da zanesljivo vrne vse one knjige, ki so bile izposojene v prejšnjih letih in se dosedaj še niso vrnila, kajti knjižnica trpi občutno škodo vsled izgube njenih najboljših knjig.

Oglasi.

Telefonski pogovori z Nemško Avstrijo. Telefonski pogovori so dovoljeni ta čas razen med Ljubljano tudi med Mariborom, Celjem Ptujem in Zidanim mostom na eni ter Dunajem in Gradcem na drugi strani. Triminutni pogovor stane v vseh imenovanih primerih štiri dinarje ali 16 K. Nujni pogovor pa velja trikrat toliko.

Oglas. Vsled odloka upravnega odbora samostalne monopolske uprave z dne 12. januarja 1920 št. 403 in odobrenja gospoda finančnega ministra z dne 1920 št. 180 imajo od 20. svečana 1920 dalje veljati za svalčni tobak, tobak za pipo in za svalčice nove zvišane cene, ki pomenijo približno 10—20% poviška pri teh tobačnih izdelkih. V tem smislu so se popravili tudi cenovniki o izdelkih tobačnega monopola, ki so na vpogled v vsaki tobačni zalogi in trafiki.

Za upravo občin v Prekmurju se rabi večje število občinskih tajnikov. Prednost imajo domačini Prekmurci, posebno če so tudi ob enem invalidi. Lastnoročno pisane prošnje v slovenščini (prekmurščini) je vložiti najkasneje do 15. marca 1920 pri civilnem komisarju za Prekmurje v Murski Soboti. Prošnji je priložiti krstni in domovinski list, dalje od strani invalidov dokazilo, da so invalidi. Kot predizobrazba se zahteva osem razredov ljudske šole, meščanska šola, delna srednja šola ali podobno. Ureditve službenih prejemkov se bode izvršilo kasneje. Vsi oni, kateri bodo sprejeti v službo, se bodo morali udeležiti pripravljalnega tečaja za občinske tajnike, kateri se ustanovi v kratkem v Ljubljani. Tečaj bo trajal eden do dva meseca. Pouk bo brezplačen in bode deželna vlada v Ljubljani določila kasneje, v koliko bode mogla pozameznikom, posebno domačinom iz Prekmurja dovoliti študijsko podpora.

Prosveta.

Štiridesetletnica „Ljubljanskega Zvona.“ „Ljubljanski Zvon“ slavi letos redek literaren jubilej, štiridesetletnico svojega delovanja. Njegova zgodovina je obenem zgodovina slo-

venskega slovstva in našega kulturnega napredka v tej dobi; zakaj od svojega početka pa do današnjih dni je Zvon določeval smer našemu slovstvu, deloma s svojimi poezijami in leposlovjem, deloma s svojo kritiko. Njegovi sodržniki so naši najboljši pripovedniki, pesniki, kritiki; iz njega je vzniknila naša moderna. Pomlajal se je od generacije do generacije z novimi svežimi močmi; zato je ostal njegov duh čil in življenska moč mu sedaj ni nič manjša, kakor je bila v prvih njegovih letih. V jubilejskem letniku bodo sodelovali naši najboljši pesniki in pisatelji. Glavni pripovedni spis, ki bo začel že v prvi številki izhajati, bo dr. Šorlijev roman „Gospa Silvija“, ki je zajet iz modernega življenja. Visoko kroniko, katera je vzbudila v preteklem letniku toliko zanimanja in pri-trjevanja, bo pistalej nadaljeval. Da se bo mogel „Ljub. Zvon“ v dosedanji smeri razvijati in spopolnjevati, zato potrebuje čim več naročnikov. Založništvo vabi vsled tega vse ljubitelje slovenskega leposlovja, da pristopijo v vrste Zvonovih naročnikov. Vsled podvojenih stroškov za papir in honorarje, je založništvo primorano povišati celoletno naročnino na 70 K, oziroma polletno na 35 K in četrletno na 1750 K. Dosedanje naročnike, kateri bodo listu brez dvoma ostali zvesti tudi naprej, prosi založništvo, da pridobivajo nove naročnike. „Ljub. Zvon“ se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

„Nebesa na zemlji.“ Šaloigro tega imena so zadnjo soboto večer in v nedeljo popoldne uprizorili naši igralci „Dram. dr.“ V početku smo imeli utis, da nekaterim vloge ne pristojajo. Njihova igra je bila vsaj navidezno le zunanja. Tekom časa pa se je razvila igra prav dobro; tempo in način igranja sta uzadovoljila v vseh ozirih občinstvo, da se je nasmejalo prav temeljito. V nedeljo popoldne se je naše kmečko prebivalstvo pri tej igri v nabito natlačenem gledališču prav pozabavalo. Upamo, da bode kmalu naš gledališki hram zopet torišče veselja.

Razno.

Mrtvega je v grobu okradel. Kam pelje draginja in pomanjkanje obleke, nam z grozo kaže sledeči slučaj: V Braniku pri Pragi so pokopali premožnega sina, katerega so oblekli v čisto novo obleko, vredno nad 10.000 K. Grobokop Eduard Wahsmann, 20 let star, pa je zahrepenel po tej obleki. Čez nekoliko dni si je postavil nekega delavca na pokopališče za stražo, odkopal grob, odprl krsto, slekel mrtvecu celo obleko, katero je na to dal pri krojoču zase predelati. Čez nekaj časa pa ga je bilo groza te mrtvaške obleke ter jo hotel prodati. Oni delavec, ki je bil na straži, pa bi menda tudi rad imel svoj delež na tatvini in je pred prodajo kupca svaril, naj ne kupi mrtvaške obleke. Kupec je rop ovadil in grobokopa so obsodili na 2 meseca težke ječe. V Braniku je ta vest vzbudila grozo, ker so bili prepričani, da je grobokop še več drugih mrtvecev okradel. Takoj so izkopali s sodno komisijo drug novi grob, pa se k sreči našli mrtveca oblečenega.

Draga svinja. S Koroškega poročajo „Reichsposti“: V Launsdorfu pri Sv. Vidu so se te dni pripeljali Italijani z avtom pred neko žago da bi kupili les. V teku govora so tudi vprašali, ako ima posestnik žage mo-goče na prodaj kako svinjo. Imel je eno svinjo z nekaj več kot 100 kg in je zahteval zanjo „pet tisočakov.“ On je mislil seveda kron, toda, kakor da bi iz oblakov padel, ko so mu Italijani izplačali 5000 lir. Svinja je bila torej prodana za 35.000 kron. To je najbrž najdražja svinja, kar se jih je sploh na Koroškem prodalo. Sploh pa 2000 lir za 1 govedo tukaj ni nobena redkost več. — Predstavljamo si lahko, kako se pod temi pogoji preskrba prebivalstva otežkoča in draži.

Anton Vaupotič
Rezika Kostjak

zaročena.

Ptuj, dne 29. februarja 1920.

KOČIJA

polkrita, za 8 oseb v dobrem stanu, se takoj proda. Vpraša se pri Martin-u Korenjak-u, gostil. v Bukovci p. Ptuj.

Šivalni stroj

za krojače se takoj proda. — Vpraša se v Kremljevi ulica št. 9.

Objava sejmov.

Od 25. februarja 1920 se bo obdrževal vsako sredo v tednu na mestnem sejmišču v Ptuj

SVINJSKI SEJEM

Dovoljeno je dovažati svinje samo iz mesta Ptuj in iz občin celega političnega okraja ptujskega. Svinje iz drugih mest ali političnih okrajev ni dovoljeno dovažati.

Mestni magistrat Ptuj, dne 26. febr. 1920.

Vladni komisar: Dr. M. Senčar s. r.

Vinogradnik

razume tudi poljsko delo, išče stalno službo. Naslov pove uprava „Ptuj. lista.“

Boljša deklica

zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se išče kot pomoč pri šolskih nalogah za 2 otroke, katera obiskujeta 4. in 5. razred ljudske šole. Vrh tega bi se še rabila tudi za domača dela. Oglasiti se je pri g. OSKAR-JU MOSES, Breg pri Ptuj.

RAZGLAS.

Glasom brzjavnega poročila 44. okružne pukovske komande v Mariboru št. 21486 se poroča, da je rekrutovanje **prvega marca t. l.** odgodeno na nedoločen čas.

Mestni magistrat Ptuj, dne 27. febr. 1920.

Vladni komisar: Dr. Senčar l. r.

SOL

•brez nakaznice in

OVES

v vsaki množini odda po dnevni ceni tvrdka

Franz Iglič, Breg p. Ptuj